

У 2017 р. послугами засобів розміщення туристів скористалися 987,9 тис. осіб, у т. ч. у готелях зупинились 871,4 тис. приїжджих, у спеціалізованих засобах (санаторіях, пансіонатах, базах відпочинку) оздоровилось 116,5 тис. осіб. Сьому частину приїжджих (138,8 тис. осіб) становили іноземні громадяни, з них 121,0 тис. розміщувалися у готельних закладах, 17,8 тис. обслуговувалися санаторно-курортними закладами [4].

Однак існує загроза перевищення рекреаційного навантаження на території. Тож необхідно розробляти заходи не лише для збільшення кількості туристів, але й для їхньої оптимізації.

Основними способами оптимізації використання туристичного потенціалу Львівщини можуть бути: створення умов для прийняття більшої кількості іноземних туристів, які приносять більше доходів за меншої кількості відвідувань;

покращити інфраструктуру туризму;

розробити нові туристичні маршрути;

розширити масштаби культурних, спортивних та інших заходів на міжнародний рівень;

підвищувати рівень кваліфікації туристичних кадрів

покращити маркетингове забезпечення туристичного продукту Львівщини;

зробити внесок у формування національної мережі туристичних інформаційних центрів тощо.

Ці пропозиції доцільно внести до стратегії розвитку Львівської області.

1. Мальська М.П. *Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник* / М.П. Мальська. – К.: Знання, 2008. – 661 с.

2. Мокляк А.В. *Туристські ресурси для потреб іноземного туризму в Україні (у контексті українсько-польських туристичних зв'язків): автореф. дис. канд. геогр. наук: 11.00.02* / А.В. Мокляк / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2004. – 17 с.

3. Muzychenko-Kozlovska O. *The Essence and Methodical Approaches to the Evaluation of the Tourist Potential of the Territory* / O. Muzychenko-Kozlovska, A. Symak // *Науковий журнал Національного університету "Львівська політехніка" "Economics, Entrepreneurship, Management"*. - № 2 (8). - Lviv, 2017. – P. 69 – 74.

4. *Державна служба статистики України*. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. *Стратегія розвитку Львівської області на період до 2020 року*. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dfr.minregion.gov.ua>.

6. *Програма розвитку туризму, курортів і рекреації у Львівській області на 2018-2020 роки*. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: gw1.oblrada.lviv.ua/rada/rishennialor.nsf.

А.В. Брень

Науковий керівник – к.е.н., ст. викл. І.С. Стеців

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ РЕСУРСІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах політичної та економічної нестабільності, а також високих темпів інфляції роль планування на вітчизняних підприємствах істотно зростає, проте промислові підприємства мають ряд проблем із застосуванням дієвої системи планування. Це пов'язано із занедбаністю економічного планування як науки, яка пов'язана із упередженим ставленням до нього сформованим протягом останніх десятиліть, на що вказують вчені у своїх працях [1].

Дослідження зарубіжного досвіду планування витрат ресурсів промислових підприємств дає підстави вважати, що планування повинно базуватись на нормуванні ресурсів, як інструменту дотримання оптимального їх використання для забезпечення не лише ефективного функціонування підприємства, а й збереження запасів світових ресурсів цілому, оскільки на сьогодні щороку люди використовують понад 150% річних ресурсів, які наша планета може запропонувати [2]. Питанням нормування присвячено праці багатьох вчених, які наголошують на існуванні проблем ефективного використання та якості нормування ресурсів [3-6]. Проте науково-обґрунтованих рекомендацій щодо нормування витрат для промислових підприємств на сьогоднішні не розроблено. В основному робота науковців спрямована на вирішення проблем нормування лише одного виду ресурсів, а саме праці [7,8,9].

Законодавче регулювання діяльності промислових підприємств передбачає необхідність встановлення норм та нормативів, проте на практиці норми та нормативи, сформовані протягом минулих років, втратили свою актуальність внаслідок науково-технічного прогресу. Це має негативний вплив на планування витрат.

Дослідження доступних літературних джерел дає підстави виділити з поміж інших наступні методи нормування: аналітично-розрахунковий метод, дослідно-виробничий, звітно-статистичний, серед яких найпрогресивнішим на наш погляд є аналітично-розрахунковий метод. Він ґрунтується на детальному аналізі документації, результатах науково-дослідницьких робіт, експериментів, конкретних виробничих умов, на урахуванні можливостей впровадження в плановому періоді нової техніки, технології та прогресивних методів організації виробництва. Застосування цього методу забезпечує визначення прогресивних норм і нормативів на основі не тільки технічних розрахунків, а й аналізу фактичних витрат ресурсів на моделях, що потребує реалізації даного методу в межах певних програмних продуктів.

Дослідження практичної діяльності промислових підприємств вказує на відсутність програмних продуктів за допомогою яких реалізація нормування на вітчизняних підприємствах була б можливою. Зарубежем нормуванню витрат промислового підприємства приділяється велика увага, зокрема для розробки нормативів значною мірою використовуються програмні продукти, такі як АВК-5, 1С, AutoCut та інші, проте

перейняття зарубіжного досвіду в абсолютному обсязі не є можливим, оскільки адаптації потребує ряд питань пов'язаних зокрема із специфікою законодавства, станом економіки, рівнем розвитку підприємств, тощо.

Вирішення вищезазначених проблем потребує розробки відповідного програмного забезпечення, що базуватиметься на наступних засадах: систематизації конкретних норм використання та якості ресурсів; аналізуванні процесу ресурсовикористання; розробці показників ефективності ресурсовикористання.

Вищенаведене дозволить забезпечити процес планування витрат ресурсів відповідною економічно-обґрунтованою нормативною базою, що дозволить здійснювати планування на високотехнологічному науковому рівні.

1. Стеців І.С. Проблеми формування висококваліфікованого економіста в умовах постіндустріальної економіки //Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції “Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки”, Львів, 18–19 травня 2017 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017.

2. Нормування витрат ресурсів – раціоналізаторський ключ до збереження ресурсів землі // Global Footprint Network. - Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.bbc.com/earth/story/20150812-can-rationing-save-the-world>.

3. Ревенко Н. Г. Управління ресурсами промислових підприємств в умовах перехідного періоду. Монографія - К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000 -25 с

4. Євтух О. Теорія економічного нормування: сучасний погляд // Вісник Національного банку України. -2004. - №3.-С.30-33.

5. Совкова С. Шляхи вдосконалення нормування праці (за матеріалами регіонального обстеження) // Україна: аспекти праці. - 2002.-№ 2. - С. 41-45.

6.Нижник В. Моделювання механізму нормативного регулювання затрат і результатів праці //Економіст.-2000.-С.25-29.

7. Скриль В. В. Удосконалення системи нормування праці на промислових підприємствах / В. В. Скриль, Т. О. Галайда // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2014. – Вип. 7(3). – С. 181–184.

8. Жадан О. В. Соціально-економічне значення нормування праці в сучасному суспільстві / О. В. Жадан // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. – 2013. – № 6. – С. 16–20.

9. Житченко тВ. О. Значення нормування праці в сучасних умовах / В. О. тЖитченко // Управління розвитком. – 2014. – № 2. – С. 26–27.

В.О. Ганусин

Науковий керівник – к.е.н., ст.викл. І.С. Стеців

КОНТРОЛЬ ДОХОДІВ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЗАСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВТРАТ БЮДЖЕТУ

Малі підприємства є невід'ємною частиною економіки будь-якої країни, зокрема України. Це обумовлює актуальність дослідження та контролю доходів таких підприємств, податки з яких займають велику частку бюджету країни. Контролювання доходів малих підприємств країни на сьогодні здійснюється в недостатній мірі, оскільки частина представників влади, зокрема К. Ляпіна, представник державної регуляторної служби наголошує про недоцільність повного контролю доходів малих підприємств, стверджуючи, що такі заходи потребують витрачання значних коштів на реєстратори розрахункових операцій та призведуть до ще більшої корупції і приховування готівки [1]. Дослідження практичної діяльності малих підприємств дають підстави вважати, що приховування готівки вже відбувається у великих кількостях. На наш погляд цього можна уникнути правильним складанням закону, про встановлення РРО і регулюванням всіх деталей.

Для здійснення контролю правильності вибору системи оподаткування малих підприємств необхідна точна інформація про кількість працівників, тип послуг, які надає підприємство і найголовніше – його доходи, які згідно чинного законодавства мають свої обмеження [2].

Для деталізації проблем контролювання доходів підприємств, методом анкетування нами було проведено дослідження доходів малих підприємств на прикладі салонів краси Львова, що є представниками малого бізнесу України та знаходяться на спрощеній системі оподаткування. Нижче в таблиці наведено вартість основних послуг салонів і їх приблизний дохід.

Дослідження доходів малих підприємств

Підприємство	Ціна на послуги			Приблизний дохід за рік
	Зачіска	Манікюрні послуги	Візаж	
Салон № 1	Від 300 до 500	Від 250	500	5 376 000
Салон № 2	Від 250 до 450	Від 180	450	5 577 600
Салон № 3	Від 200 до 400	Від 120	-	2 822 400
Салон № 4	Від 300 до 600	Від 200	550	5 779 200
Салон № 5	Нема прайс листа			-
Салон № 6	Від 200 до 400	Немає даних	Немає даних	-
Салон № 7	Від 250	-	-	3 360 000
Салон № 8	Від 150	Від 100	-	2 016 000
Салон № 9	Від 100 до 150	Від 170	Від 450	3 129 000